

ด่วนที่สุด
ที่ กค 0406.5/ 1471

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

24 สิงหาคม 2552

เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมบันทึก
หลักการและเหตุผลจำนวน 20 ชุด

1. เรื่องเดิม

1.1 กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการยกร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของ
ส่วนราชการ พ.ศ. ตามแผนพัฒนากฎหมายของกรมบัญชีกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ซึ่งใน
ขั้นตอนของการยกร่างระเบียบดังกล่าว กรมบัญชีกลางได้จัดการประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะจากผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 4 ครั้ง ณ กรุงเทพมหานคร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำความเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งส่วนใหญ่
เป็นลูกจ้างประจำมาปรับปรุงร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ.
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 ในการสัมมนาส่วนราชการดังกล่าวผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง
สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของลูกจ้างประจำหลายประการ ได้แก่

ก) การเสนอให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

ข) การเสนอให้ลูกจ้างประจำที่ออกจากราชการ มีสิทธิได้รับสวัสดิการและ
สิทธิประโยชน์ต่างๆ เพิ่มขึ้น ได้แก่

- มีสิทธิได้รับบำนาญ เช่นเดียวกับข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ

/ - มีสิทธิ ...

- มีสิทธิได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการ โดยให้รวมถึงบุคคลในครอบครัวด้วย

- มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

1.3 โดยที่การปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามข้อเสนอของผู้เข้าร่วมสัมมนา เป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อภาระงบประมาณ และมีได้อยู่ในหลักการของการแก้ไขระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. กรมบัญชีกลางจึงได้เสนอขออนโยบายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อนที่จะดำเนินการต่อไป ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ลี) ได้พิจารณาแล้วเห็นชอบให้ปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างประจำ โดยกำหนดให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเฉพาะตัวลูกจ้างประจำ โดยยังไม่รวมบุคคลในครอบครัว ได้แก่

- 1) กำหนดให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน
- 2) เมื่อออกจากราชการให้มีสิทธิได้รับบำนาญปกติและบำนาญพิเศษ (หรือเรียกชื่ออย่างอื่น)
- 3) เมื่อออกจากราชการและเลือกรับบำนาญ ให้มีสิทธิได้รับ
 - สวัสดิการค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการ โดยไม่รวมถึงบุคคลในครอบครัว
 - มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เนื่องจากลูกจ้างประจำเป็นบุคลากรภาครัฐซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติงานที่มีกำหนดระยะเวลายาวนาน และทำคุณประโยชน์ให้แก่ทางราชการคล้ายคลึงกับข้าราชการ เมื่อลูกจ้างประจำออกจากราชการ รัฐบาลจึงควรดูแลโดยให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามสมควร แต่ในปัจจุบันสิทธิประโยชน์ที่ลูกจ้างประจำจะได้รับเมื่อออกจากราชการมีเพียงการได้รับบำเหน็จซึ่งเป็นเงินที่จ่ายให้เพียงครั้งเดียว ทำให้ลูกจ้างประจำได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากไม่มีรายได้เป็นรายเดือน ดังนั้น จึงสมควรที่จะได้มีการปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างประจำให้เพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดให้ลูกจ้างประจำซึ่งออกจากราชการและมีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติที่มีเวลาราชการตั้งแต่ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือมีสิทธิได้รับบำเหน็จพิเศษ สามารถขอรับเป็นบำเหน็จรายเดือน หรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนแล้วแต่กรณีแทนได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนในเรื่องค่าครองชีพให้แก่ลูกจ้างประจำอีกทางหนึ่ง

3. ความเร่งด่วนของเรื่อง

สมควรรีบดำเนินการ เพื่อให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิขอรับบำเหน็จรายเดือน หรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนได้ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อน และเป็นขวัญกำลังใจแก่ลูกจ้างประจำอีกทางหนึ่งด้วย

4. สาระสำคัญของเรื่องหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. 2519 โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับบำนาญปกติและบำนาญพิเศษ แต่โดยที่การกำหนดให้เรียกชื่อเป็นบำนาญปกติและบำนาญพิเศษ อาจเกิดความสับสนและซ้ำซ้อนกับข้าราชการ จึงกำหนดให้เรียกบำนาญปกติและบำนาญพิเศษเป็นบำเหน็จรายเดือนและบำเหน็จพิเศษรายเดือน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

4.1 กำหนดให้ลูกจ้างประจำผู้มีสิทธิรับบำเหน็จปกติซึ่งมีเวลาทำงานตั้งแต่ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือมีสิทธิได้รับบำเหน็จพิเศษสามารถขอรับเป็นบำเหน็จรายเดือน หรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนแทนก็ได้ ทั้งนี้ เมื่อลูกจ้างประจำได้รับเงินดังกล่าวจากส่วนราชการผู้เบิกแล้ว จะขอเปลี่ยนแปลงความประสงค์ในการขอรับอีกไม่ได้

4.2 กำหนดให้สิทธิในบำเหน็จรายเดือนและบำเหน็จพิเศษรายเดือนเริ่มตั้งแต่ลูกจ้างประจำออกจากงานจนกระทั่งผู้นั้นถึงแก่ความตาย

4.3 กำหนดให้บำเหน็จรายเดือน คำนวณจากค่าจ้างเดือนสุดท้าย คูณด้วยจำนวนเดือนที่ทำงานหารด้วยสิบสอง ผลลัพธ์เป็นเท่าใดให้หารด้วยห้าสิบ

4.4 กำหนดให้บำเหน็จพิเศษรายเดือน คำนวณโดยให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือเทียบเท่าเป็นผู้กำหนดตามจำนวนที่เห็นสมควรแก่เหตุการณ์ประกอบกับความพิการและทุพพลภาพของลูกจ้างประจำ ดังนี้

(1) กรณีปฏิบัติหน้าที่ในเวลาปกติ ให้คำนวณจากหกถึงยี่สิบสี่เท่าของค่าจ้างเดือนสุดท้าย ผลลัพธ์เป็นเท่าใดให้หารด้วยห้าสิบ

(2) กรณีปฏิบัติหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างเวลาที่มีการรบ การสงคราม การปราบปรามจลาจล หรือในระหว่างที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้คำนวณจากสามสิบหกถึงสี่สิบสองเท่าของค่าจ้างเดือนสุดท้าย ผลลัพธ์เป็นเท่าใดให้หารด้วยห้าสิบ

4.5 กำหนดให้ลูกจ้างประจำผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติหรือบำเหน็จพิเศษที่มีสิทธิเปลี่ยนแปลงความประสงค์ขอรับเป็นบำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนได้ ที่ยังไม่ได้รับเงินบำเหน็จปกติหรือบำเหน็จพิเศษจากทางราชการในวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ สามารถแสดงความประสงค์ขอเปลี่ยนบำเหน็จปกติหรือบำเหน็จพิเศษเป็นบำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือน แล้วแต่กรณีแทนได้

4.6 กำหนดบทเฉพาะกาล ให้ลูกจ้างประจำผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติหรือบำเหน็จพิเศษที่มีสิทธิเปลี่ยนแปลงความประสงค์ขอรับเป็นบำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนได้ ซึ่งออกจากงานในปีงบประมาณ 2552 โดยได้แสดงความประสงค์ขอรับบำเหน็จปกติ หรือบำเหน็จพิเศษก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับและได้รับเงินบำเหน็จปกติหรือบำเหน็จพิเศษไปแล้ว สามารถเปลี่ยนแปลงความประสงค์เป็นขอรับบำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือนแล้วแต่กรณีได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ โดยต้องนำเงินบำเหน็จปกติ หรือเงินบำเหน็จพิเศษที่ได้รับไปแล้วมาคืนต่อส่วนราชการเจ้าสังกัดทั้งจำนวน

5. ประเด็นสำคัญของปัญหาที่ต้องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

6. ความเห็นชอบหรือการขออนุมัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

-

7. ผลสรุปรายงานการวิเคราะห์หรือการศึกษา

กรมบัญชีกลางได้จัดการประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 4 ครั้ง ณ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเชียงใหม่ และนำความเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนามาสรุปเป็นข้อมูลเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นชอบให้ปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างประจำตามที่กรมบัญชีกลางเสนอ

8. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

การกำหนดให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับบำเหน็จรายเดือนและบำเหน็จพิเศษรายเดือน จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ประมาณ 275,846 ล้านบาท ภายในระยะเวลา 43 ปี (โดยประมาณการจากอายุเฉลี่ยของประชากรไทยที่มีอายุ 80 ปี ซึ่งลูกจ้างประจำกลุ่มสุดท้ายจะออกจากราชการในปี 2576 และถึงแก่ความตายในปี 2595) แต่อย่างไรก็ดีเมื่อลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับบำเหน็จรายเดือนแล้ว จะทำให้รัฐบาลประหยัดงบประมาณในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (รายละเอียด 500 บาทต่อเดือน) ให้แก่ลูกจ้างประจำกลุ่มดังกล่าวได้ประมาณ 17,823 ล้านบาท คงเหลือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจริงประมาณ 258,023 ล้านบาท (ภายในระยะเวลา 43 ปี) โดยการจ่ายเงินในช่วง 4 ปีแรกจะมีค่าใช้จ่ายที่ลดลง เนื่องจากลูกจ้างประจำสามารถเลือกรับบำเหน็จรายเดือนแทนการจ่ายเป็นบำเหน็จปกติ ทั้งก่อนได้ ส่วนการจ่ายเงินตั้งแต่ปีที่ 5 ถึงปีที่ 9 จะเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 417 ล้านบาท 1,115 ล้านบาท 1,812 ล้านบาท 2,509 ล้านบาท และ 3,207 ล้านบาทตามลำดับ และจะเพิ่มสูงขึ้นในปีต่อไป

/ จนถึงปี ...

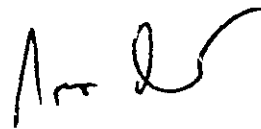
จนถึงปี 2577 และเริ่มลดลงเรื่อยๆ จนถึงปี 2595 ซึ่งเป็นปีที่ลูกจ้างประจำกลุ่มสุดท้ายเสียชีวิต รวมระยะเวลา 43 ปี และมีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้นเพิ่มขึ้นประมาณ 258,023 ล้านบาท หรือคำนวณเฉลี่ยได้ปีละประมาณ 6,001 ล้านบาท

9. เรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

ให้ความเห็นชอบร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักกฎหมาย

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ

โทร. 0-2273-9607

โทรสาร 0-2618-4830